Somriures

PaLLaSSoS
SeNSe fRoNTeReS

Revista dels socis i les sòcies de Pallassos Sense Fronteres | Època V · Núm 19 | Setembre'20 - setembre'21

Editorial:
Enlairem somriures de nou

En primera persona:
Begonya Parés

Projectes:
Estatals i a Burkina Faso i Líban

Foto: Somriurevirus © Marta Lopez | PSF

Foto: Somriurevirus © Marta López | PSF

Enlairem somriures de nou

Per un moment anava a dir que tornem, però en realitat hauria de dir que seguim amb el que és nostre: provocar milers de rialles en diferents llocs del planeta. El que sí que és cert és que reprenem els nostres projectes internacionals amb el format genuí que ens és propi.

La pandèmia i les seves limitacions ens han permès aprendre nous camins i experimentar accions molt diferents de la nostra operativa habitual; projectes telemàtics estatals i projectes internacionals realitzats per grups col·laboradors locals com *Clown Me In* a Líban o *Socialclown* a Burkina Faso. Aquestes experiències ens han llançat a un terreny de fusió; gires realitzades per artistes internacionals en col·laboració amb artistes locals. Hem viscut això recentment a Burkina Faso amb nostra primera gira post-Covid en la qual han participat quatre artistes de Madrid i de Barcelona. La pallassa Xicana, el Pedro i la Irene de Cirko Psikario, i l'Antonio s'han ajuntat amb el Davo i la Lucie de *Socialclown* a Bobo Dioulasso (Burkina Faso) i han arribat a un munt de nens i nenes d'escoles *non-loti* (sense recursos) dels barris perifèrics de Bobo.

«El nostre principal límit radicava a evitar la transmissió de la Covid-19 des d'Espanya.»

El nostre principal límit radicava a evitar la transmissió de la Covid-19 des d'Espanya a països en una situació molt més precària, però els nostres artistes viatgen vacunats, amb PCR negatives i complint un protocol similar al que hem fet servir a Barcelona per a les Festes de la Mercè (espais perimetrables, accés controlat, aforaments limitats, mascaretes, gel, cap interacció amb el públic...). A Espanya hem après àmpliament a manejar els nostres espectacles garantint la protecció sanitària per a artistes i públic.

En certa manera ara hem de greixar novament la nostra maquinària internacional, però al mateix temps arribem amb un recorregut d'un any i mig en el qual hem aconseguit aprenentatges molt importants, i durant el qual hem teixit xarxes precioses. Segueix el que ja s'estava forjant o es va forjar durant la pandèmia projectant-se d'una forma molt prometedora; la campanya "Somriurevirus" per a escoles de màxima complexitat que fem conjuntament amb el Centre de Crisi de la Universitat Autònoma de Barcelona (UTCCB) dirigida a donar suport a la infància més vulnerable, que va patir i pateix amb més intensitat la pandèmia. Pren un nou impuls l'activitat internacional; mentre concloem el nostre projecte de prevenció de la Covid-19 a Burkina Faso posem en marxa dos projectes de llarga durada dirigits a reduir la simptomatologia de l'estrès posttraumàtic de nenes i nens a Colòmbia i Líban, i reprenem amb força les nostres caravanes de riures a Líban, Burkina Faso i Ucraïna.

Si estàs llegint aquestes línies, significa que gràcies a tu no hem deixat ni deixarem de fer el que millor sabem fer. Moltíssimes gràcies pel teu suport!

Car Requena
Gerent i responsable d'operacions de PSF

Foto: Expedició a Burkina Faso © PSF

Foto: Expedició a Burkina Faso © PSF

Foto: Expedició a Burkina Faso © PSF

Burkina Faso

Alcem de nou el vol

Artistes: Anna Montserrat, Irene Poveda, Pedro Montoya, Antonio Fernández, Davo Gallego i Lucie Bettencourt.
Dates: Del 12 al 23 d'octubre de 2021.
Actuacions: 20. Públic: 3.521

Tornem a portar somriures a cada racó del planeta on es necessitin.

Semblava que no arribaria mai el moment, però per fi ens hem tornat a enlairar des dels aeroports del Prat i Barajas! Els primers artistes de PSF en viatjar des de l'esclat de la pandèmia han estat l'Anna, la Irene, el Pedro i l'Antonio i ho han fet per portar somriures i esperança a les zones més vulnerables de Bobo Dioulasso, la segona ciutat més poblada de Burkina Faso, després de la capital, Ouagadougou. Allà han fet espectacles a escoles, associacions i orfenats per a més de 3.500 nens i nenes.

Els artistes ho han donat tot sobre l'escenari però fora d'ell n'han rebut molt més. Així ho explicaven al blog: "*Es notava que no volíem acabar l'espectacle i estiràvem cada joc i cada número. Com tots els dies, ens acomiadàvem cantant la cançó "Abaná" ("s'ha acabat" en dioulá). Ells ens responien amb crits negant amb el cap "Amabá!" ("No, no s'ha acabat!"). I tenen raó. Això no s'acaba. Nosaltres tornem a casa feliços, com si ens haguessin carregat les piles, amb la mirada més neta i amb un somriure encara més gran i durader -si és que això és possible- que els que ens han anat regalant els nens i nenes de Burkina aquestes dues setmanes.*"

Nosaltres marxem només temporalment perquè aviat hi tornarem amb més equips al terreny per compartir somriures i esperança.

Aquest projecte compta amb el suport dels donants de PSF i de l'Ajuntament de Barcelona.

Burkina Faso

Riem per protegir-nos de qualsevol contagi

Artistes: Davo Gallego, Lucie Bettencourt, Ramata Sawadogo, Isidore Koumbia, Salifou Ouedraogo, Mai Toni, Assita Tam i Janot Koumbia.
Dates: D'octubre de 2020 a juny de 2021.
Actuacions: 600. Públic: 51.739

Somriures que salvaran vides a Bobo Dioulasso.

Després de tancar el projecte nutricional de Pallassos Sense Fronteres a Burkina Faso, hem encetat un de nou en motiu de la pandèmia. Els artistes establerts a Bobo Dioulasso, Davo Gallego i Lucie Bettencourt, juntament amb un equip d'artistes locals, han dut a terme un projecte de sensibilització sobre la Covid-19 i altres malalties infeccioses que afecten la regió. A través d'obres de teatre, espectacles i altres activitats basades en l'humor i la comicitat, els artistes han volgut conscienciar els nens i nenes sobre la importància de la higiene de mans, la distància social i l'ús de la mascareta per a evitar els contagis del coronavirus, per exemple. En total, s'han programat més de 600 activitats en un centenar d'escoles de la ciutat de Bobo Dioulasso per a més de 50.000 nens i nenes.

Aquest projecte compta amb el suport dels donants de PSF i de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament.

Líban

Somriures que alberguen esperança

Artistes: Sabine Choucair, Riwa Houssami, Stephanie Sotiry, Hisham Assaad, Sara El Berjawi, Ghalia Saab, Dani Harb, Samer Sarkis, Dima Nachawi, Layale Ghanem, Deiaa Hamza i Ramy abi Khalil.
Dates: del 12 al 25 d'abril (1a gira), del 5 al 12 de maig (2a gira) i del 26 de maig al 10 de juny (3a gira) de 2021.
Actuacions: 55. Públic: 3.055

Foto: Expedició a Burkina Faso © PSF

Retornem l'alegria a Beirut i a la Vall de la Bekaa.

A principis d'any la població libanesa, sobretot a les grans ciutats, va tornar a estar uns mesos confinada degut a un repunt dels casos de Covid-19. A partir d'abril, la situació va millorar i els artistes de la companyia local *Clown Me In* van poder tornar a reprendre les gires d'espectacles per les zones més necessitades.

Foto: Expedició a Líban © Clown Me In | PSF

L'objectiu de les gires ha sigut oferir suport emocional i psicològic als nens i nenes, però també als adults, a través de la comicitat. En total, han realitzat 55 espectacles per a més de 3.000 persones. Els somriures han aconseguit deixar enrere el malson de l'explosió a Beirut, la crisi econòmica, els conflictes armats i la pandèmia en general. L'esperança i la resiliència han tornat a emergir!

Aquest projecte ha estat possible gràcies al suport dels donants de PSF i de l'Ajuntament de Barcelona.

I aquí, a casa nostra...

Contagiem el "Somriurevirus"!

Atenem la salut emocional de la infància vulnerable a les escoles de màxima complexitat.

El curs escolar 2020-2021 s'iniciava com un gran repte per a totes les escoles del país, que tornaven a obrir presencialment després d'haver estat 6 mesos tancades. Des de Pallassos Sense Fronteres volíem contribuir a aquesta "tornada a la normalitat" d'una manera positiva i esperançadora. Durant el primer trimestre vam anar fent -amb comptagotes- espectacles en escoles de màxima complexitat, situades als barris més vulnerables de Barcelona. A partir de la primavera vam decidir apretar l'accelerador del "Somriurevirus" i vam iniciar una campanya més intensa i finançada amb fons propis per tal d'ampliar el número de beneficiaris i de centres, tots ubicats en zones amb un alt índex de vulnerabilitat de ciutats com Barcelona, Madrid, Lleida, Girona, Sabadell, Manresa o Vilafranca del Penedès.

L'objectiu principal del projecte -que encara segueix vigent- és oferir suport emocional a la infància que més s'ha vist afectada per la crisi de la pandèmia i les restriccions. En segona instància, amb aquesta iniciativa seguim desenvolupant la missió de garantir els drets dels infants, sobretot aquells relacionats amb l'accés a la cultura i l'oci de les nenes i nens més vulnerables. Per últim, el projecte ha servit per donar suport al sector cultural, molt castigat per les mesures de prevenció de contagi i, de manera excepcional, Pallassos Sense Fronteres ha retribuït amb un petit catxet als seus artistes, que porten anys regalant la seva feina de forma continuada.

Foto: Somriurevirus, Barcelona © Marta López | PSF

Foto: La Mercè, Barcelona © Ari Supertramp | PSF

La demanda d'espectacles per part d'aquests centres segueix sent molt elevada fins al punt que hem obert una llista d'espera mentre busquem noves formes de finançament per poder dur a terme més espectacles. A dia d'avui ja han participat un total de 41 artistes de 21 companyies professionals que han realitzat 45 espectacles a 18 centres de màxima complexitat per a un públic de 4.114 persones, la majoria infants de 3 a 12 anys.

Si vols col·laborar amb aquest projecte i fer possible més espectacles, pots fer el teu donatiu a www.somriurevirus.org

La Mercè

El passat 24 de setembre vam participar a les festes de la Mercè de Barcelona amb una jornada d'espectacles i animacions al Parc del Turó de la Peira, a Nou Barris. L'espai estava organitzat en 6 escenaris principals batejats amb el nom d'un país o territori on acostumem a portar somriures (Pròxim Orient, Burkina Faso, Colòmbia, Balcans, Etiòpia i RD Congo). El públic va gaudir d'espectacles de gran qualitat i animacions prèvies i posteriors als shows, protagonitzades per artistes col·laboradors de l'organització. En total, gairebé 2.500 persones van venir a veure algun espectacle al llarg de la jornada, que es va desenvolupar de manera segura, garantint les distàncies i tots els protocols de seguretat. Vam demostrar, un any més, que la cultura és segura i més necessària que mai!

Ho sabies? Els artistes participants han donat el 30% del seu catxet a Pallassos Sense Fronteres perquè puguem continuar realitzant més projectes internacionals i estatals. Moltíssimes gràcies per la vostra solidaritat, artistes!

Begonya Parés és des de fa 10 anys la directora de l'escola Concepción Arenal, situada al barri del Besòs i el Maresme de Barcelona. En aquesta escola, que està catalogada pel departament d'educació de la Generalitat de Catalunya com "de màxima complexitat", hi hem dut a terme el projecte *Somriurevirus* amb l'objectiu de millorar la salut emocional dels nens i nenes en plena pandèmia Covid-19. Conversem amb ella per a que ens expliqui el dia a dia de l'escola, els reptes i les necessitats dels alumnes.

Begonya Parés

Foto: © Marta López | PSF

Què és una escola de màxima complexitat?
Una escola de màxima complexitat és un centre escolar públic que, per diferents motius, s'hi acumulen un grup de famílies i infants amb un alt grau de vulnerabilitat en diversos àmbits: emocional, social, econòmic, comunicatiu, etc. Hi ha molts alumnes que han nascut aquí, però la majoria són nouvinguts d'altres països. Aquest és un barri que acull moltes persones migrants, en part, perquè el lloguer és més assequible que en altres zones de la ciutat.

«Tenir-vos a vosaltres va ser com trencar aquesta rigidesa i recuperar la normalitat.»

Quin és el context social i familiar dels alumnes del centre i, en general, del barri del Besòs i el Maresme?
Són famílies que la gran majoria viuen en pisos petits, alguns dels quals no compleixen les condicions mínimes necessàries. Hi ha famílies que poden viure tots junts en una sola habitació, fins i tot n'hi ha que han patit un desnonament... En definitiva, tot el que et puguis imaginar. No obstant, tenim famílies que estan més bé, eh. Però l'entorn en general és molt vulnerable. Un dels problemes més importants que ens trobem són les dificultats amb la llengua. Aquí arriben alumnes a P3 que no han sentit mai el català ni el castellà. Les famílies tampoc s'han pogut permetre dur-los anteriorment a una llar d'infants, etc. És un peix que es mossega la cua.

Quines limitacions us trobeu com a escola comparat amb altres centres públics o concertats?
Bàsicament ens trobem amb alumnes que arriben amb una motxilla carregada de casa amb moltes coses que hem de treure i amb moltes coses noves que hi hem de posar. En un altre centre, els alumnes ja vénen "apresos de casa", en segons quins aspectes. Per exemple, probablement les seves famílies els llegeixen contes, viatgen junts, surten el cap de setmana, fan visites culturals, d'oci, etc. Els nostres alumnes no ho tenen tot això. La motxilla que porten és molt feixuga a nivell emocional per les situacions que viuen quotidianament. Totes aquelles coses que als 3 anys ja haurien d'estar a la motxilla, encara no hi són. Coses senzilles, com per exemple, el menjar. Hi ha nens que arriben a P3 i encara mengen triturat. Parlem d'una mancança integral en diferents àmbits: salut, alimentació, aprenentatges, emocions. Nosaltres a l'escola tenim aquest projecte, el PIEE (Projecte Integral per l'Èxit Educatiu), on treballem per a que els alumnes adquireixin aquestes aptituds que se suposa que ja haurien de tenir.

Sent conscients de les vostres limitacions, quins reptes o objectius us plantegeu?
No hem d'oblidar que l'objectiu principal de l'escola és que els nens i nenes quan acabin 6è surtin preparats per anar a l'institut. És aprendre. Nosaltres abans d'aconseguir això, però, tenim molta feina a fer. El primer que fem és proporcionar als alumnes un espai acollidor, de tranquil·litat, d'estabilitat i de seguretat. Que vegin que l'escola és un espai on hi ha "carinyo" i d'on els neixi un sentiment de pertinença. Això és bàsic per nosaltres i és l'objectiu zero. A partir d'aquí, anem omplint-los la motxilla de situacions positives i d'aprenentatge, és clar. Perquè al final el que es mira tothom són els resultats acadèmics a través de les "competències bàsiques" (un examen que fan a 6è per valorar el nivell de les escoles). Tu pots dir que a la teva escola hi ha molt bon ambient, que els nens i nenes vénen contents, que no hi ha conflictes... Però tot això, a l'hora de la veritat, no s'avalua.

Imagino que aquest fet us deu suposar una pressió afegida...
Sí. És una feinada. Ara, per sort, des de fa tres anys i gràcies la Pla de Barris de l'Ajuntament de Barcelona, tenim el suport d'un equip de professionals (educadora social, TIS, suport emocional i promotora escolar del poble gitano) que complementen i són especialistes en aquestes tasques més de caire social i emocional. Però abans, de tot això ens ocupàvem els mateixos mestres.

Com ha afectat el confinament i la pandèmia a la salut emocional dels infants?
La crisi de la pandèmia ha afectat molt. Moltes famílies es van quedar sense feina: neteja d'hotels, taxistes, botiguers de mercats, restauració... Són famílies que habitualment tenen molts fills i viuen en pisos petits. Imagina't estar 3 mesos tancats. Crec que no ens ho podem imaginar. La nostra prioritat durant el confinament va ser estar connectats amb les famílies per a que ens sentissin a prop. Vam fer servir els nostres mòbils personals. Tothom tenia els nostres contactes i ens podien escriure per whatsapp. A banda, no vam deixar de fer classes i de treballar, clar, però no de la mateixa manera que altres nens i nenes que segurament podien tenir la seva pròpia habitació per estudiar, el seu portàtil, i tot tipus de facilitats.

Des de l'escola aposteu per apropar la cultura als nens i nenes?
Sí, des de l'escola ho treballem molt perquè de normal ells no hi tenen accés. Per exemple, cada any participem al "Pregó de la Laia", el pregó infantil de les Festes de Santa Eulàlia de Barcelona i també treballem la festa Major de la ciutat, La Mercè. Procurem visitar llocs emblemàtics per a que coneguin la seva ciutat: les Rambles, el Passeig de Gràcia o la plaça Sant Jaume. Estem a un barri situat molt al marge de Barcelona. Per a ells la ciutat els queda molt lluny i no la coneixen gens. A banda, també fem moltes activitats musicals, cant coral, tallers de circ... En definitiva, sempre intentem apropar-los la cultura el màxim possible. El que passa és que amb els diners de l'escola moltes vegades no podem assumir el cost i hem de prioritzar. Encara que només siguin 5€ per alumne, per a les nostres famílies això són molts diners. Anem a tot arreu en transport públic, perquè els autocars no ens els podem permetre, evidentment. Penso que hauríem de tenir gratuïtat en alguns serveis i des de les institucions no es fan prou esforços per facilitar l'accés a la cultura a aquest tipus d'infants. Hem descartat fer moltes activitats costoses, com les obres de teatre en anglès, per exemple. Una cosa que vam aconseguir abans de la pandèmia va ser anar de franc a la Casa Museu de Pau Casals. Va ser genial, els nens i nenes van aprendre molt i s'ho van passar molt bé. Però això ho vam aconseguir gràcies a un particular.

Quan us vam proposar el projecte "Somriurevirus" us ho vau pensar molt?
Gens! De seguida vam dir que sí. L'any passat va ser un curs molt incert, es respirava una calma tensa. Els nens i nenes estaven espantats. A més havíem de treballar en grups "bombolla", grups reduïts, la circulació pels passadissos era molt acotada, hi havia restriccions de mobilitat, al pati tots havien d'estar separats... També estàvem acostumats a fer festes tots plegats, cursos barrejats. De cop i volta, tot això es va acabar. Tenir-vos a vosaltres va ser com trencar aquesta rigidesa i recuperar la normalitat. Encara que estiguessin asseguts amb distància, van poder veure l'espectacle tots junts al pati. Va ser molt especial. A banda, que s'ho van passar súper bé! Quan mires les fotos, les seves cares ho diuen tot, encara que portin les mascaretes.

Heu notat algun canvi positiu o remarcable en l'actitud dels nens i nenes després del nostre pas per l'escola?
El que vam notar, segurament per l'actuació i també per altres factors, és que com més avançava el curs menys tensos estaven tots, tant els infants com les famílies. Malgrat que les mesures de prevenció seguien, veies els nens i nenes gairebé com abans de la pandèmia. Estem molt contents i agraïts de que vinguessiu i de tota la feinada que feu arreu!

Declaracions obtingudes per Marta López
Comunicació i Premsa de PSF

COL·LABORA

Noves empreses solidàries

Recuerding

Els àlbums de fotografies de **recuerding.com** són solidaris! 1€ de cada unitat venuda es destinarà a compartir somriures amb la infància refugiada.

Jugar i Jugar

Tenim una nova empresa sòcia! Aquesta botiga online de joguines ens està fent una aportació mensual de 10€ i, a més, ha permès que, a la passarel·la de pagament de la seva web, el client pugui fer un donatiu a PSF. A **www.jugarijugar.com**

Disc solidari de la Cadena Ser

Des de fa ja diversos anys (2014) el programa de ràdio "*A vivir que son dos días*" de la Cadena Ser, dirigit per Javier del Pino, col·labora amb Pallassos Sense Fronteres a través de la venda del disc que porta també el nom del programa. Una part dels beneficis van destinats als projectes de PSF. Durant tots aquests anys, s'han recaptat més de 13.000€ que ens han permès compartir somriures a països com Líban, Colòmbia o Etiòpia. Actualment es troba a la venda el 4t volum del disc que conté una selecció de temes de pop-rock internacional d'artistes com Gregory Porter, Hozier, Rufus Wainwright, Cat Stevens, J.S Ondara i molts més. Es pot adquirir a les grans superfícies (Fnac, Corte Inglés, etc.)

Altres maneres de col·laborar

★ Marxandatge oficial ★

Entra a la nostra **botiga virtual** o escriu-nos a **psf@clowns.org** per adquirir els nostres productes solidaris. Tenim nassos, clauers, enganxines, samarretes i dessuadores! Compra petites quantitats per a regalar o fes-nos una gran comanda per si vols organitzar un punt de venda o un esdeveniment.

★ Casaments, batejos i comunions ★

Compartiu aquest dia tan especial amb Pallassos Sense Fronteres a través d'un donatiu solidari o regalant nassos i una targeta explicativa als vostres convidats com a record d'aquesta data. Entreu a la nostra **web** o escriviu-nos un **correu** per saber més detalls.

★ Xerrades, espectacles o exposicions ★

T'agradaria que vinguéssim a la teva escola, poble, barri...? Un pallasso o pallassa vindria a explicar-te tot el que fem arreu del món en favor de la infància refugiada o desplaçada. Si ho prefereixes, també podem venir a fer un espectacle o instal·lar-hi una exposició fotogràfica de la nostra història. Escriu-nos **psf@clowns.org** i et donarem més informació!

★ Si compres per internet, fes-ho amb *Wapsi* ★

Compres per internet? Vols, reserves d'hotels, electrònica, llibres... Fes-ho amb l'extensió WAPSI instal·lada al navegador des d'on efectues les compres. Els pasos inicials són molt senzills: només necessites registrar-te a wapsi.org escollint "Payasos Sin Fronteras" (en castellà) com a ONG beneficiària i activar l'extensió a Chrome o Firefox (amb una vegada hi ha prou). Després podràs comprar amb normalitat en més de 250 botigues virtuals com *Booking, Vueling, Fnac, eDreams, Viajes El Corte Inglés, Vueling, Sixt, Europcar, El Tenedor, Zooplus, La Casa del Llibre, Just Eat*, etc. Si pots, trasllada aquesta informació a persones del teu entorn que també acostumin a comprar online per a que ho utilitzin ells mateixos en les seves compres personals. Les botigues són les que destinen el % de la compra a la nostra ONG, és a dir, per a l'usuari no suposa cap cost afegit.

★ ★ ★ Si tens una iniciativa solidària que ens ajudi a continuar desenvolupant la nostra missió, escriu-nos a psf@clowns.org ★ ★ ★

FES UN DONATIU I AJUDA'NS A COMPARTIR SOMRIURES!

www.clowns.org

@psfcwb
/psfcwb
@psfcwb
payasossinfronteras
blog.clowns.org

BARCELONA (*seu*). Pl. Margarida Xirgu, 1 (ed. Teatre Lliure) - 08004
T. 933 248 420 | e-Mail: psf@clowns.org

MADRID (*delegació*). C/ Montera, 32 5º 9ª - 28013
T. 915 220 177 | e-Mail: psfm@clowns.org